

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut. 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 80 kr
Minden következőnél . . . 4 - | Nyilttér sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Egyházpolitikai program.

Budapest, márczius 10.

n—. A kormány, hogy megszüntesse a vizsályt, mely a felekezetek közt az 1868-iki vallásközi törvény végrehajtása körül a híres februári rendelet folytán származott, oly egyházpolitikai programot állított fel, mely valóságában tisztán elválasztja az állami s egyházi hatalmat, mindegyiknek megadja azt, ami őt illeti.

E program ellen óriási izgatást kezdenek az országban, még nemtelen fegyverek is szerepeltek, mint *Wekerle* miniszterelnök egyik beszédében sujtólag odaveté.

E kérdés pro és kontra most a valóságügyi költségvetés tárgyalása alkalmával szőnyegre került a képviselőházban, s az akörül támadt vita a legteljesebb megvilágítást nyerte *Csáky* miniszter beszéde által.

Folytonosan a februári rendeletet emlegették a vallásviszály keletkezésének pandora-szelenczéje gyanánt, s még a program pártolói közül is sokan kételkedtek a rendelet célszerűsége felett, midőn látták, hogy a papoknál az dogmatikus lelkiismereti összeütközés szülője gyanánt mutatkozik. De *Csáky* beszéde meglepő módon bebizonyította, hogy a lelkiismereti összeütközés csak új keletű taktika; hivatalos adatokkal bizonyítja, hogy 1874-től 1890-ig a febr. rendeletkiadásáig magyar érsekek és püspökök a kormánykivánataira számos esetben az elkeresztelési panaszoknál felszólították papjaikat, hogy az elkeresztelési bizonylatokat az illető protestáns lelkészeknek adják ki, s hogy az illető kath. papok felsőbbségük rendeleteit ellenmondás nélkül teljesítették is. Az érsekek, a püspökök s az alpapság tehát korábban nem beszéltek dogmáról s lelkiismereti kényszerrel, nem volt kifogásuk a vegyes házasságból származott gyermekek vallásairól intézkedő 1868-iki törvény végrehajtása ellen, s csak mikor az egyes felszólításokat egy rendeletté általánosította a közokt. kormány, akkor lett a dogma s lelkiismereti kényszer előtérbe állítva.

Ki meri állítani a tényállás e hivatalos adatokon nyugvó felderítése után, hogy a kormány a kath. papok lelkiismereti kötelemét könnyelműen provokálta a februári rendelettel? Gondolhatta volna-e a miniszter, hogy avval dogmát sért meg, melyről a püspökök s papok előbb mit sem tudtak?

De hát jól van. A kormány a béke kedvéért oly expediensről gondoskodva, mely a rendeletet szükségtelessé tegye: behozni kívánta a részleges anyakönyvi vezetést a vegyes házassági gyermekek számára, hogy a hath. papok a lelkiis-

mereti kényszernek kitéve ne legyenek. Hiszen világos, hogy az anyakönyvvezetés céljai miatt tisztán állami eljárás, melyet a papok csak átruházott jog s kötelesség gyanánt gyakorolnak. De hát az egyház kijelenté, hogy teljes erővel megakadályozni szándékozik e tervet is. Az állam a békét akarja, s miután látta, hogy a vegyesházasságu törvény forrása minden vizsálynak, elhatározta e törvény módosítását is; de nem áldozhatta fel az abban létező: a felekezetek közti békére s az alkotmányos államhatalom tekintélyére vonatkozó biztosítékokat. Ezek helyett mások, egyenértékűek állítandók, s csak úgy állíthatók, ha az államot az egyháztól — mindegyiknek meghagyva saját jogkörét — elválasztják, s erre az ut a házassági jog államosítása, a polgári házasság.

Tudjuk, hogy a püspöki kar s a papság ezt a legélesebben ellenzi, s a vidéki agitáció azon nemtelen fegyvert is alkalmazza a kormány ellen, mintha a polgári házasság behozatala által a kath. vallás, a kereszténység gyöngítése ellen törne. Pedig hát éppen az állammal való kapcsolat nyügeből szabadult kath. egyház tejteth ki olyan virágzó hitéletet, melynek vonzó erejére, annak propaganda csináló képességére már ma aggódva gondolnak a többi kisebb s kevesebb vagyonu felekezetek papjai.

Meg vagyunk győződve, hogy a kath. papságot az izgatásban azon hazafias aggodalom vezeti, mely az egyházat s a keresztény szellemet, Magyarország ezredéves fennállásának e hatalmas alapjait félti a reformtól. De az aggály alaptalan és éppen a keresztény Magyarország, a nemzeti magyar állam megszilárdítására, hatalmi befolyásának az ország minden nemzetiségű felekezeteire való kiterjesztésére szükségesek e valóságpolitikai reformok. Ezek végrehajtása az igazán nemzeti politika, amint észrevették azt a tót és oláh nemzetiségű izgatók is, amint látjuk gyülekezéseik lefolyásából, melyeken az egyházi házasság védelmének ürügye alatt a magyar állam befolyásának terjesztése ellen szögeznek a néplázítás fegyvereit.

Reméljük, hogy *Wekerle* s *Csáky* beszédének felvilágosításai meg fogják nyugtatni a kath. papságot s a reform jóhiszemű ellenzőit aggodalmaik alaptalansága felől; a szabadelvű egyházpolitikai program megvalósítása érintetlenül hagyja a vallást, a házasság kath. szentségi jellegét, de hasonlíthatatlanul megerősíti az államot, s előmozdítja a magyar nemzeti befolyás terjedését, a magyar állameszmének valódi uralmát a négy folyó s három hegy országában.

Belföld.

A szabadelvűség diadala.

A törvényhatóságok egymásután és egyértelműleg nyilatkoznak a kormány által tervbe vett egyházpolitikai reformok mellett. Legújában *Debreczen*, *Nagyvárad*, *Sopron*, *Pozsony* és *Mezőtur* városok követték *Arad*, *Szeged* és *Temesvár* példáját, mindenütt bizalmat szavazva a kormánynak s zajos helyesléssel és éljenzéssel tüntetve a polgári házasság és állami anyakönyvvezetés mellett.

Debreczenben — mint nekünk írják — nem akadt a városatyák közt egyetlen sem, ki az indítvány ellen tiltakozott volna. *Nagyváradon* a tanács javaslata 58 szóval 20 ellen, *Sopronban* 54 szavazattal 27 ellenében győzött. *Pozsonyban* a polgári házasság ügye mellett 74, ellene 59 tag szavazott. *Mezőtur* rendezett tanácsu városban egyhangulag hozták meg a bizalmi és helyeslő határozatot.

A házszabályok reviziója.

A kuriának képviselőválasztási ügyekben való bíráskodását szabályozó törvényjavaslat huszonnégy esetére a választási visszaéléseknek kimondja, hogy érvénytelenné teszi a képviselőválasztást és hogy az érvénytelenség kimondása ezen esetek bármelyikének alapján a kir. kuriánál kérelmezhető. A választási visszaélések egyéb neveire nézve, melyek bírói ítélkezésre nem alkalmasok, fenntartja a törvényjavaslat a képviselőháznak bíráló bizottságai által vagy más módon gyakorlandó választási bíráskodási jogát. A szóban forgó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött képviselőházi bizottság úgy találta, hogy szükséges lesz a házszabályokban egyenként felsorolni a választási visszaéléseknek ezen utóbbi, a ház bíráskodási eljárása alatt maradó neveit is. Erre való tekintettel fel fogja hívni a bizottság a ház figyelmét arra, hogy revizió alá lesz veendő a házszabályoknak azon része, mely az igazolásokra vonatkozik. A ház előreláthatólag a törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságot fogja megbízni a revizióval is, mely a dolog természeténél fogva, magával a kuria bíráskodását szabályozó törvénnyel együttesen lesz életbe léptetendő.

A püspöki memorandumok.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, márczius 10.

A püspöki tanácskozmányokon megállapított memorandumokat, melyek az egyházpolitikai kérdésekkel foglalkoznak, a királyhoz, a magyar kormányhoz és a pápához vannak intézve, kinyomatták és megküldötték a püspököknek, a napi lapoknak és kiválóbb politikusainknak. Tulajdonképen csak a kormányhoz intézett memorandum foglalkozik tüzetesen az egyházpolitikai kérdésekkel és ezt mellékelni fogják a királyhoz intézett felterjesztéshez is. Ez a memorandum, mely 24 nyomtatott oldalra terjed, lényegében a következőket tartalmazza:

I. A zsidóvallás recepciója tárgyában a főpapok dogmatikai okokból nem helyeslik

a zsidóvallásra áttérés szabadságát, mert a keresztység eltörölhetetlen jelleget nyom az ember lelkére és ez megmarad azután is, bármiféle nemkeresztény felekezethez megy is át.

II. Az anyakönyvek államosítását nem helyeslik pénzügyi okokból, valamint abból az okból, mert a templomtól, az eddigi anyakönyvvezetéssel járó szent ténykedésektől elterelik az embereket a kötelező állami anyakönyvvezetés mellett.

III. A vallásszabadság csak abban a tekintetben engedhető meg, hogy senki ne üldöztesse hitvallása miatt, ha p. o. nem tartozik a bevett vallásfelekezetekhez. De a be nem vett vallásfelekezetek híveinek egyházi, társulati és egyesületi jogok nem engedélyezhetők, mert így csak szaporítottának a szét húzó elemek ebben a sok nemzetiségű és vallású országban.

IV. A polgári házasság három hitelvébe ütközik, u. m. a házasság szentségjellegét, a felbonthatatlanságot, az egyházi szentszéki bíráskodást, melyet a tridentini zsinat rendelt el, meghiusítja. Társadalmi és közkereseti okokból is ellenzik, statisztikai adatok alapján és Andrássy Gyula gróf volt miniszterelnök tekintélyére támaszkodva, ki a polgári házasságot károsnak mondja, úgy a külföldre, mint a hazára is.

A királyhoz intézett memorandum így hangzik:

Császári és apostoli Felség! Legkegyelmesebb Urunk!

A magyarországi püspöki kar minden válságos pillanatban legmélyebb alattvalói hódolattal és fiai bizalommal szokott fordulni a legmagasabb királyi Trón számolyához, a jog és igazság, a vallás és erkölcs ezen erős támaszához és őréhez, hogy aggodalmainak őszinte kifejezést adjon és a veszélyeztetett legszentebb államfenntartó érdekeknek legmagasabb megvédését kieszdelje. Ily helyzetben találja magát jelenleg is a legmélyebb hódolattal alulirt magyar püspöki kar, midőn a magas kormány oly egyházipolitikai programmal lépett az ország elé, mely ha megvalósítottatnék, hazánk százados institutióit fölforgatná, beláthatatlan bonyodalmak veszélyeinek tenné ki Felséged hű alattvalóinak millióit s alapjában renditené meg egyik államfenntartó oszlopát, a katolikus egyházat. A kormány egyházipolitikai programjában rejlő veszélyek mély hazafiai aggodalommal és fájdalommal töltötték el az egyházunk és hazánk sorsa iránt egyaránt érző szíveinket; a papságunk és híveink körében mutatkozó

nyugtalanág, melyet már a programnak egyszerű közzététele okozott, megnyilatkozása a sértett katolikus öntudatnak s azon aggodalomnak kifejezése, mely e program megvalósításában egyházunk legvitálisabb érdekeinek megtámadását szemléli.

Ily körülmények között nem is késtünk kötelességünkhöz hiven egybegyülni, hogy a magas kormánynak egyházipolitikai programjával szemben álláspontunkat, mely nem lehet más, mint az egyház álláspontja, kifejtjük s arról a magas kormányt tájékoztassuk. Tettük ezt mult évi december 15-én megtartott tanácskozási ülésünkben a legmélyebb tisztelettel idezart előterjesztésben, úgy egyházi, mint hazafiai szempontból fejtvén ki indokainkat, melyek e programnak elfogadását lehetetlenné teszik, melynek legkegyesebb tekintetbe vételéért Felségednél is a legalázatosabban esedezünk. Fáj nekünk, Felséged leghívebb alattvalóinak, hogy Felséged törvényes kormányával ellentétben kell helyezkednünk; de a szent ügy, melynek képviselői vagyunk, kötelességünk teszi, hogy azt megvédelmezzük, a mit annál nagyobb készséggel teljesítünk, mert tudjuk, hogy ez által hazánk jól felfogott érdekeit is szolgáljuk. Meg vagyunk ugyanis győződve, hogy manap, midőn oly ijesztő mérvben terjednek a trónokat veszélyeztető és államokat fölforgató tanok s rohamosan nő az e tanokat követők tábora, gyengéd lelkiismeretességgel kellene kerülni mindazt, a mi a nemzetek vallási meggyőződését gyengíti, erkölcsi érzékét megingatja s mindazt ápolni, a mi annak erősítésére szolgál.

Már pedig a magas kormány által hirdett egyházipolitika elvek oly sebeket vágnának a gondjainkra bizott s Magyarország lakosságának nagyobb felét képező katolikus híveink vallásos meggyőződésén, annyira megingatná erkölcsi érzékét, hogy nem volna képes a romboló áramlatnak ellentállani s elidegenítettven az egyháztól, aláásná egyúttal a legmagasabb trón iránti hűségének, a hazai iránti szeretetének legerősebb alapját és támaszát.

S ép azért a legmélyebb hódolattal bátorodunk császári és apostoli kir. Felségedhez, mint egyúttal egyházunk legfőbb kegy- és védurához is fordulni, a legalázatosabban esedezvén, hogy e veszélyes újításokat egyházunk és hazánktól távol tartani kegyeskedjék.

Kik magunkat és a gondjainkra bizott híveinket csász. és kir. Felségednek legmagasabb atyai kegyeibe ajánlva, a legmélyebb alattvalói hódolattal öröklünk

Csász. és kir. Felségednek Budapesten, 1893. évi március 3-án legalázatosabban, legengedelmesebb jobbjai és káplánjai:

Vaszary Kolos s. k. bibornok, hercegprímás, esztergomi érsek. A beteg egri érsek helyett és megbizásából Szmeccsanyi Pál s. k.

szepesi püspök. Császká György s. k. kalocsai érsek. Dr. Zalka János s. k. győri püspök.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— március 10.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Schóber Ernő, Hentaller Lajos, Perczel Béni.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Josipovich Imre, Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Jelenti, hogy Hieronymi Károly mandátuma ellen kérvény nem adatott be. A végleg igazolt képviselők közé iktatták.

Ragályi Lajos előadó jelenti, hogy Láncozy Leo mandátumát a 12. §. b. pontjába ütközőnek találta az igazoló bizottság, mivel a választási elnök csak félórát tűzött ki az egy órai minimalis záróra helyett.

A mandátumot kiadták a VIII. bíráló bizottságnak.

Következik

a vallás- és közoktatási költségvetés.

Szentiványi Arpad megengedi, hogy a protestáns papok is elkereszteltek, de az a jel, hogy a katolikus papok elkeresztelés ellen soha sem panaszkodtak, arra mutat, hogy az elkeresztelésben a főbűnösök a katolikus papok. Csáky rá volt utalva a törvényes állapot megóvására s kiadta ismert rendeletét, amiben Csákyval a püspökök is egyetértettek. A rendeletet köröztették s nem volt kifogásuk a papoknak ellene, csak akkor, midőn a rendelet megszegése miatt pénzbüntetéssel sújtották őket. Akkor idézték föl a dogmai kifogásokat, s akkor kezdtek a rendelet ellen izgatni. Szólv teljesen igazat ad Csákyknak és elismeri, hogy Csáky kénytelen volt a polgári házasságig menni, valamint hogy Csákyknak semmi része sincs az uralkodó izgatottságban, ami egyedül a katolikus papok bűne. Ajánlja, hogy a javaslatokat mentől hamarabb a ház elé terjeszték, mert az képes egyedül a nyugalmat helyre állítani. (Élénk helyeslés.)

Tisza Kálmán a maga részéről azokhoz tartozott, akik a kultuszvitába nem akarták bevinni az egyházi vitát. De nem lehetett ettől elzárkózni, mert Horánszky és Sággy belevágtak. Ezután Csáky nem tehetett mást, minthogy maga is beszélt. Egyébként ő ezutal sem szándékozik e vitával bajlódni, de

TÁRCSA.

— Március 11. —

Egy költő párba.

Irta: Louis Castel.

— Az „Aradi Közlöny”-nek fordította: —

(2) **Urszics Darinka.**

Fülöp gyengédséggel nézett hugarára, ki mélyen elpirult, majd hozzálépvén, mondá:

— Jöjjön, kedves jó testvér. Számos oly ifjut tudnék megnevezni, Istenemre, kik nem tánczolnak, mert az én szép hugom nincs ott. Jöjjön tisztos társalkedőjéhez és Beauvoisis hercegnőhöz, igaz barátnőkhöz. Ott biztonságban lesz s az édelgők tisztos távolban fogják magukat tartani.

— A platán sorban fog megtalálni, — kiáltott a marquis fiának.

— Igen atyám, ott leszek, — viszonzá Fülöp.

— Fülöp — szólt bátorlalanul a leány — magában volt, mikor e kaland érte?

— Nem — viszonzá Fülöp sajtáságos mosolyal. — De Bièvre és Cahuzac Illés is velem voltak.

— Es ide kísérték?

— Persze, kis hugom! Maga tán csodálkozik ezen?

— Oh dehogy — mondá Flóra, kinek arcát sötét pir borítá el — tudom, hogy Cahuzac ur szeret vigadni s így nem csodálkozom, hogy

— Ha Cahuzac a táncot csak a táncz

kedvéért szeretné, nem lenne itt; hisz látja, oly nagy a tolongás, hogy a társastáncokat is alig lejtik. De ő még nem látta őnt mint urnót, s hogy sovár szemei ebben gyönyörködhessenek, azért jött ide.

Ezen nyilatkozat igen elfogulttá tette Flórát, ki végre elfoglalta helyét társalkedője és Beauvoisis hercegnő között, ki mint a marquis távoli rokona, a leánya kísérlőjének ajánlkozott. Fülöp katonásan köszönt, de köszöntéséből nem hiányzott a kellem, főleg pedig az eredetiség, mert hisz itt a katonás modor ugyszólván ismeretlen volt. S miután hugától is elköszönt, atyját sietett felkeresni.

A marquis a platánsorban járkált s élvezte a kissé csipős, hideg levegőt. Gyönyörű, holdvilágos este volt, úgy, hogy a kertben minden egyes fát vagy bokrot meg lehetett különböztetni. A kis barlangok, kagylók, szökőkutak mesterséges díszei e kertnek, bizonyos önhitt kinézést kölcsönöztek neki, mely e nélkül még szebb, izlésebb lett volna. De a divatra kellett tekintettel lenni. Mindez már mintegy hatvan éve állott fejn, vagyis a marquis atyjának házassága óta. A marquisnő azt óhajtottá, hogy parkja a versailleihez legyen hasonló, így aztán tanácskoztak, tervezgettek, pázsitot, vizeséseket, erkélyeket készíttettek.

De ezen órában, december hónapban, e fagyos estén a kert szomoruan nézett ki lekoppasztott fáival, fagyával s csendes kutyáival.

Mindezek bus komorrá tették a marquist.

Szigoru akart lenni, mikor fia a kalandokról beszélt. De ő oly vakmerőnek, hevesnek, hirtelennek tudta minden komolyabb összeütközéskor, hogy reszketett a gondolatnál, hogy fiának valamilyen komolyabb ügye lenne.

— Itt vagyok, apám — mondá az odaérkező Fülöp.

— Lássuk csak gróf — mondá a marquis büszkén, — soroljon el mindent, ha úgy tetszik részletesen.

— Szívesen, atyám! viszonzá az ifju. — De Biviere, de Cahuzac és én gyalog jöttünk a kastély felé. Elöttünk egy sötét, csuklyás köpenybe burkolt alak haladt el. Sietett, úgy látszott, tartott tőle, hogy felismerjük. Ide ért kapunkig s belépett. Én felé hajoltam, mert megjegyzem, igen gyanus volt nekem, és én biztosan akartam tudni, kivel van dolgom. Most még hozzáteszem, hogy ő itt van a házban s hogy valamely gonosztetten törí fejét.

— Elég — majd intézkedem, hogy ilyesmi ne történhessék meg. De úgy hiszem, hogy De Vauzelle grófhhoz nem méltó valakit követni, avagy kémleni — tette hozzá nevetve.

— Hát nem arra való-e szolgálai? Hadd vadászszanak az emberre. Egy szolga teheti, de egy nemes ember nem teheti ki magát annak, hogy egy gályarabbal felfedeztessék.

— Ön igen tüzes, kedves fiam! De végre is, hogy mérsékelje hevességét, gondoljon nevére, melyet nem szabad meggondolatlanul pellengérré állítania.

Az apa s fia elhagyták a kertet. A gróf

tennie kell, hogy felszólaljon, mert Asbóth megtámadta. Habár a személyes támadásokat soha sem rectifikálta, most kötelessége felelni Asbóthnak azokra való tekintettel, akik szót hosszú politikai pályája alatt támogattak. Kijelenti, hogy soha életében a római pápa segítségét sem közvetve, sem közvetlenül igénybe nem vette, és nem teszi föl Kállayról, hogy azt tette volna, mert akkor ő nem mondott volna igazat s mert nem tette volna a magyar kormány megbízásából. Asbóth valószínűleg ismét felült, ami már megtörtént vele s a miért az ő véleménye nagy óvatossággal fogadandó. (Zajos helyeslés és derűtlenség.) Egyetlen egyszer, a Stroszmayer tulkapása alkalmával mondta, hogy jó volna figyelmeztetni a római szentszéket Stroszmayer visszaéléseire, de akkor sem fordult maga a római szentszékhez. (Helyeslés.) Ha a pápa segítségét rendelkezésére állt volna, akkor nem fordultak volna a papok olyan hevesen szóló politikája ellen. (Helyeslés.) Egy másik vád, amit szóló ellen hangoztattak, hogy a királynak mit mondott s hogy a mit mondott, miért nem áll a nyilvánosság elé? Hát ezt megtette, mert azt mondta a királynak, amit mondott a szabadelpártnak, többet semmit. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Arra, hogy Tisza, Szilágyi és Eötvös között titkos konspiráció van, már felelt tegnap Eötvös, szóló maga részéről azt is csak Asbóth fantáziája termékének tekinti. (Derűtlenség.) Arra pedig, amit a Tisza-családra mondott Asbóth, az egészen rávall az ő izléstelenségére, melylyel még ezután születtendőköt is a vitába von, csak hogy segítsen magán. (Zajos tetszés jobbfelől.) Miután már felszólalt, elmond egyet-mást a tárgyról is. Csáky és Andrássy úgy megvilágították a kérdést, hogy ahhoz alig van hozzátenni valója. Azt mondják, hogy miért tartották szólókat titokban a polgári házasság iránti óhajokat. Hát szóló már 61-ben hírlapi cikkekben sürgette a polgári házasságot, de szükségességét hangsúlyozta itt a házban és a főrendek előtt is, a mikor a fakultatív polgári házasságot akarta behozni. Akkor elmondta, hogy eltemethetik azt a javaslatot, de a kötelező polgári házasságot rövid idő múlva elementáris erővel fogják követelni. És ime, az be is következett. (Igaz! úgy van!) Azt mondják, hogy a protestánsoknak kell az a reform. Nem igaz! (Helyeslés.) A prestánsnak többet ér a 68-iki alaptörvény, csak hogy — végrehajtv. De a protestáns elfogadja e törvény megváltoztatását, mert így biztosítják legalább részben érdekeiket s egyuttal a törvénytszetelet sem inog meg. (Helyeslés.) Ezzel kapcsolatban kénytelen megczáfolni azt a ránézve megtisztelő hirt, hogy ő még mindig teljhatalommal kormányozza az országot. Hát ez nem igaz s így valótlán, hogy ő befolyást ebben a kérdésben is gyakorolt volna. Ami a komáromi ebédet illeti, hajlandó felmutatni minden beszédét, mert azokban nem lehet semmi izgatót találni. Papp

a táncsterembe, a marquis meg dolgozó szobájába ment, hol már várt ura parancsára az udvarnag. Röviden elmondta a tenni valókat s megegyeztek abban, hogy a cselédség felkutatja az egész házat a gyanus idegenért, kinek látása annyira megzavarta de Vauzelle Fülöp grófot.

Sőt még öröket is állítottak a kapukhoz, hogy ellenőrizhessék a járókelőket. De a szolgálk és örök hiába őriztek, hiába jártak be az egész házat, a padlás s pinczék: az idegen sehol sem volt feltalálható.

Ez időben élt Párisban egy szegény kis szobácskában de Mancel Kolos. Abrándos és gyengéd, őszinte és szenvedélyes természetű ifju volt ő, ki nem tudott az akkori társadalmi szokásokhoz és igényekhez alkalmazkodni. Ő egy régi nemes család sarja volt, mely ősenek la Tage de Mancel lovagot mondta, kinek neve már a keresztes hadak idejében is szerepelt. De őt ez nem tette hiuvá, megelégedett azzal, hogy könyveivel foglalkozhatott, mindig arra gondolva: többet ér a lélek és szív, mint a születési nemesség. Ő olvasta Descartes és Baylet, bemutatta magát Fontenellenek, ki minden önhittsége mellett is néhány kegyes, biztató szót mondott neki és titokban bánta Voltairt, ki alig őt éve jött vissza Franciaországba. Tehát ő csendesen élt volna a classicusok közt, kik neki párnát szolgáltatnak számtalan könyvükkel, aztán meg a modernekekkel is, kik megtani-

Gábor jelentését pedig össze lehet hasonlítani Schopper és mások körlevelével és az az összehasonlítás majd megmutatja, hogy melyik félen van a indolencia. (Zajos tetszés és helyeslés.) Azután adatokkal bizonyítja, hogy valótlán a polgári házasság erkölcstelenítő hatásáról mondott beszédek. A statisztika adatai éppen az ellenkezőt bizonyítják.

Károlyi Gábor gr.: Már nekem sem kell, ha Tisza védi!

Tisza Kálmán konstatálja, hogy az állam érdeke követeli a polgári házasságot s azt el kell fogadnia mindenkinek, akik az állam tekintélyére adnak. A költségvetést megsavazza. (Zajos helyeslés és hosszas éljenzés jobbfelől.)

Molnár Béla magát katolikus, még pedig jó katolikus embernek tartja s különösen azért tartja szükségesnek felszólalni, hogy kifejtsé feltölgását, amelyet felekezetinek nem mondhat senki. Ezután röviden reflektál az egyházpolitikai kérdések historikumára. A kormány egyetlen álláspontja az lehetett, hogy megoldja a kérdést felekezetre való tekintet nélkül. Egyedül katolikus szempontból ezt a kérdést megoldani nem lehet. Csakis az általános vallásszabadság, a házasságok államilag való rendezése és az állami anyakönyvvezetés vezethetnek célra. Eleje lesz véve a vallás csereberének, eleje lesz véve annak, hogy valaki csak a házasságkötés kedvéért kívánja a magyar állampolgárságot. Ha látjuk azt, hogy más államoktan elfogadták a polgári házasságot, nem érthetjük, hogy mért izgatnak ellene nálunk? Szapáry László gr. azt mondta, hogy egészen más a helyzet a külföldön, a hol a meglevő törvényeknek engedelmessékedik a papság. De hát nálunk nincse kimondva a polgári házasság a 48-ik törvényhozásban. Izgatnak ellene gunyversekkel, a melyek olvasásakor felháborodik a jóizlés s a szószékekről nem a vallás ígét hirdetik, hanem politikai szónoklatokat tartanak. Szükségesnek tartja a kormány egyházpolitikai programjának megvalósítását. A költségvetést elfogadja. (Zajos helyeslés és tetszés jobbról.)

Baky István a költségvetést elfogadja. (Helyeslés a baloldalon.)

Zichy Jenő gróf: A mikor a költségvetést egyrésztől elfogadja, másrésztől a kormány egyházpolitikai programját nem fogadja el. Sajnálattal konstatálja, hogy a ház izlése megromlott s csak a szenzációs leleplezésnél van közönsége. Bebizonyította ezt Asbóth János tegnapi felszólalása, a ki tegnap a moralizálót játszotta. S ha Asbóth politikai működését bíráljuk, egész láncolatát találjuk a tévedéseknek. Hiszen a mikor Asbóth a honvédelmi miniszteriumból kilépett, Andrássy grófot vándolta, azt, a kinek ő állását köszönhette. S tegnap Asbóth úgy beszélt, mintha ő bejáratos volna a királyhoz, s mintha egyik oszlopos tagja lett volna a Sennyey-pártnak. Ne haladjon a ház ezen az uton. Ne küzdjünk

tották volna élni, ha szerencsétlenségére utjába nem jó a szép de la Vauzelle Flóra.

Egy éve minden vasárnap látta őt, mikor ez a templomba ment, hová ő is — mint minden jámborabb természetű ember — mulhatatlan szükségnek tartotta elmenni.

A térdelő leány édes arczával, csipkékendővel befedett gyönyörű fürteivel úgy tünt fel neki, mint valamely isteni lényt milyent csak a költők képzelme teremthet. A legtökéletesebb lélynak tartotta, felruházta a szív és lélek legszebb erőnyeivel s nem látta a szerencsétlen — hogy de la Vauzelle marquis nemes leánya, ki egykor ura leend oly mérhetetlen vagyonnak — és közte soha semmi közösség nem lehet.

Minden vasárnap szemtől-szembe álltak egymással az ábrándos ifju s a szép leány, az első mindig elfogultabb ennek tündéries megjelenésétől, — a lányka meg tudatlanul és szandén, nem látván s nem is sejtven semmit. Hogyan tudta meg Kolos, hogy december 30-án ott a kastélyban estély lesz? Hogyan jutott eszébe ott megjelenni, hogy a nagy tömegben ahhoz közeledhessék, kit annyira szeret? Ez az, amit nehéz lenne megmagyaráznunk, ha nem vennök segítségül a huszas évek emlékét, azt, mikor mindenki elérhetetlen után vágyódik s az ifjuság bátorságával neki megyünk mindennek, nem tekintvén körül.

Fülöp gróf nem csalatkozott. Egy köpenybe burkolt idegen alak belopódzott a kastély valamely ajtaján. De az, mire Fülöp nem gon-

egymással intinnációkkal. (Zajos, általános helyeslés.)

Madarász Imre: Tanügyi dolgokkal kíván foglalkozni, bár tudja, hogy ez nem fog olyan tetszéssel találkozni, mintha az egyházpolitikáról szólana. Ha Asbóth is ezzel foglalkozott volna, nem mondotta volna tegnap, hogy hol vannak hát azok az óvodák? Mert ha elolvassa a közoktatásügyi fminiszter jelentését, már az első lapon láthatta volna, hogy ezek az óvodák, habár csak kis számmal is, meg vannak. Fokozatos haladás konstatálható, de igen sok helyen iskola nincs. Az elemi iskolába járók száma nem emelkedett, 270 községnek nincs iskolája. Ideje volna, ha a kormány olyan költségvetést terjesztene a ház elé, mely kulturális céljának megvalósítását biztosítaná. Szomorú, hogy alkotmányosságunk 25-ik éve után ilyenek nálunk a kulturális viszonyok. A kormánynak kötelessége volna, hogy gondoskodjék a tanítóképezdek szaporításáról s segítse az állam a felekezeti iskolákat. Örömmel veszi tudomásul, hogy a miniszter 61,000 frtot fog ujabban is szánni elemi iskolák emelésére. De mi ez a pénz, az óriási szükségletek kielégítésére. Az egyházpolitikai kérdések elől ez alkalommal kitér. Mert nem akar egy olyan kaput döngetni, a melyen belől, hogy mi van, vagy ki van, nem tudhatjuk. Am mutassa be a kormány programjának tervezetét s akkor majd meglátják, hogy azok a törvények megfelelnek e a kor liberalizmusának. Ha ez megfelelő lesz, örülni fog, ha pártja programjának legalább egy részét megvalósítva látja. (Helyeslés.)

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Időjárás.

Légnomám: reggel 7 órákor 767.1 mm., délután 2 órákor 763.0 mm. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° — 5.4, délután 2 órákor C° + 2.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DN. 2, délután 2 órákor D. 6. Felhőzet: reggel derült, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 10-én reggel 8 órákor észlelt hőmérsék, időjárás, marosi vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás
			cm-timétr.
Branyicska	— 2°	derült	+ 104
Arad	— 2°	derült	+ 20
Makó	— 1°	derült	+ 147

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. márczius 10.

A m. kir. felyammérnöki hivatal.

dolhatott s mit nem is sejtethett, az volt, hogy míg őt mindenfelé keresték, addig az egy kárpit mögé rejtözve jelen volt a bálon, egészen közel imádottjához, látva őt, hallva édes hangját s remélve — milyen bolond is ez az ifjuság — hogy őt is látja, őt is figyelni választottja.

— Na kedves Flóra — mondá az öreg Beauvois hercegnő — hogy ment a tánc? . . . Csodáltam a menüet, melyet de Cahuzac urral tánczolt. Magamat véltem látni ifjuságomban, mikor tánczmesterem szokta volt mondani: „Mennyi minden baj egy menüetért!” Önök a keringőt lassan lejtik, az én időmben gyorsabban tánczoltak, néha-néha élénkebbek is voltak s szépen tánczoltak.”

Flóra szórakozottan hallgatta a hercegnőt, ki a fiatal lány báját s kellemét csak azért említhette, hogy az ő, már hatvan év óta elmúlt ifjuságát s vele kellemét is dicsőíthesse.

Aztán csak úgy jöttek Flóráért a tánczosok, s kérték tőle a keringőt, polkát, menüeteket vagy a négyest, miket a tánczteremben kilátásba helyeztek. Ekkor Flóra tekintete véletlen találkozott Koleséval. Flóra mélyen elpirult, elfordította fejét s kérdé önmagától, ki lehet ez ismeretlen ott elrejtözve? Tekintetök ismét találkozott, de Flóra abból oly mély, oly alázatos imádatot olvasott ki, hogy elfojtotta a kiáltást, mely önkénytelenül is ajkaira jött.

(Vége következik.)

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 11. —

Szeles. — Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

As

„ARADI KOZLONY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre 6 korona = 3 frt — kr.
Egy órára 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy órára 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyazint ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

Közigazgatási bizottsági ülés.

— A megyénél. —

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg az ujonczozás miatt e hó 7-ről elnapolt rendes havi ülését, melyen F á b i á n László főispán elnökléte alatt jelen voltak S z a t h m á r y Gyula alispán, I s s e k u t z Károly dr főorvos, J o n e s c u Lázár főügyész, P á l f f y József kir. főmérnök, K r a u s z József kir. pénzügyigazgató, V a n n a y János árvaszéki elnök, M é s z á r o s Tivadar kir. alügyész, V a r j a s s y Arpád kir. tanfelügyelő, B o h u s Zsigmond, V á s á r h e l y i Béla, B o h u s István, B o r o s Beni, B á n h i d y Albert br., O r m o s Péter, T a k á o s y Sándor dr bizottsági tagok, B a r o s s Ferencz dr és L e n g y e l Sándor dr megyei aljegyzők.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, a szakelőadók jelentései vétettek tudomásul.

S z a t h m á r y Gyula alispán február havi jelentése tudomásul szolgált.

I s s e k u t z Károly dr főorvos jelenti, hogy a megye közegészségügyi viszonyai javultak. Differitisz 91 esetben, kanyaró pedig 257 esetben merült fel 37 és illetve 44 halálozási esettel együtt. A megye lakosságából 1536 gyermek és 1324 felnőtt, összesen tehát 2860 egység volt beteg. Felgyógyult közülök 2060, javult 261, meghalt 286 és kezelés alatt áll 253.

V a r j a s s y Arpád kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy a Gurahonczon létesített magyar népiskola tanítójaul R e b m a n Károly neveztetett ki.

K r a u s z József kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt hóban egyenes adóban 123,080 frt, hadmentességi díjban 122 frt 89 kr és közös kölcsönben 8180 frt 87 kr folyt be, mely eredmény a múlt év február havának bevételeivel szemben az egyenes adónál 4250 frt 84 kr emelkedést, a hadmentességi díjknál ellenben 13 frt 58 kr csökkenést mutat. A megye területén 102 dohány, 2 bélyeg, 11 szesz, 18 fogyasztási adó és 36 italmérségi jövedéki kihágás fordult elő.

V a n n a y János árvaszéki elnök jelenti, hogy az összesített pénztár bevétele 637,089 frt 89 kr, kiadása 19,551 frt 21 kr és maradványa 617,538 frt 68 kr volt. Bemutatta az árvaszék tevékenységi kimutatását.

P á l f f y József kir. főmérnök előterjeszti a miniszterium intézményét, melyben az állami utvonalakra körülbelül 40%-al kevesebb fedanyagot irányoz elő a tavalyival szemben.

Ez ellen felszólal V á s á r h e l y i Béla, mint a közigazgatási bizottság által az állami utakra kihordott fedanyag átvételével megbízott tag és indítványozza, hogy a kormányhoz felterjesztés tétessék a t a v a l y i m e n y n y i s é g megtartása végett. Ebből kifolyólag a kir. főmérnök utasítva lett a fedanyag felhasználására vonatkozó adatok betérjesztésére és ennek alapján fogják a feliratot megszerkeszteni és felterjeszteni.

M é s z á r o s Tivadar kir. alügyész jelenti, hogy a központi fogházban 83 fi és 12

nő, összesen 95 rab volt letartóztatva, a kik közül 60 jogérvényesen elítélt, 14 felebbező és 21 vizsgálati fogoly. Rabmunkával 28-an foglalkoztak, a tiszta munkajövedelem 3 frt 50 kr volt.

J o n e s c u Lázár tiszti főügyész és V ö r ö s Vidor alügyész betérjesztették ügyforgalmi kimutatásukat.

Az előadói jelentések tudomásul vétetvén, több folyóügyet és adóleirást intézett el a bizottság.

Ülés végén B o r o s Beni bizottsági tag az arad-tővisi gyorsvonatu összeköttetés visszaállítása tárgyában tett indítványt, melyet a bizottság egyhangulag elfogadott s melyről lapunk hírvonatában külön tudósítunk.

Ezzel elnöklő főispán az ülést berekesztette.

H I R E K.

Március 11. Szombat. Róm. kath. naptár: Konstantin. — Protestáns naptár: Konstantin. — Izraelita naptár: Pekude. — Görög-keleti naptár (február 27.): Vazul. — A nap két 6 óra 23 perczkor, nyugszik 5 óra 58 perczkor.

Külföldi hírek: Magyarországon nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Március 12. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 12. Slavianski Nandina és énekkarának hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Március 15. Hazaünnepély a városházán délelőtt 1/2 10 órakor.

Március 15. Az aradi szabadságharczi ereklyemuseum megnyitása délelőtt 11 órakor.

Március 18. Katonai lóversár Aradon.

Március 19. Thomson Caesar hegedűművész és Kahlig Rósa énekesnő hangversenye (Fehér Kereszt.)

— A hivatalos lapból. A földművelésügyi m. kir. miniszter Pálffy Elemér országgyűlési képviselőt, a deliblati kincstári birtokoknak telepítési és szőlőművelési czélokra való felhasználása érdekében kormánybiztossá nevezte ki.

— Az arad-tővisi gyorsvonat. B o r o s Beni orsz. képviselő, a kinek a vasúthálózat kiterjesztése körül jelentékeny érdemei vannak, rendkívül fontos és érdekes indítványt vett fel tegnap Aradmegye közigazgatási bizottságának ülésén. Utalva azon széleskörű érdekeltségre, mely megyénken kívül a szomszéd vármegyék közönségét is felöleli, indítványozta, hogy a vármegye intézzen feliratot a kereskedelmi miniszterhez az Aradon megforduló gyorsvonatoknak Tővis-felé létesítendő csatlakozása tárgyában. A bizottság az indítványt, mely most éppen időszerű, egyhangulag elfogadta s annak értelmében a feliratot legközelebb felterjeszti. Remélhető, hogy a nagy érdekesség e fontos kívánalma kellő méltánylásra talál és hogy Hunyadmegye is csatlakozni fog az indítványhoz.

— Csáky miniszter Hirsch báróhoz. C s á k y Albin gróf közoktatásügyi miniszter a párisi legjótékonyabb pénzkirályhoz, H i r s c h báróhoz, ki a világegyetem összes filantropikus céljaira milliókat áldoz, telve áradozó elismeréssel köszönő levelet küldött azért, hogy 1878. év óta magyarországi emberbaráti czélokra H i r s c h báró másfél millió forintot áldozott.

— A szabadságharczi ereklyemuseum megnyitása küszöbön van. Arad közönségének azon csekély részén kívül, melynek október 6-án alkalma nyílt a rendkívül becses és gazdag tárlatot már megszemlélni, az egész város, sőt a megye s az ország több vidékének érdeklődő lakossága nehezen várja a márczius 15-ét, melyen az országos szabadságharczi ereklyemuseum meg fog nyitni. A muzeumban lázasan folynak az utolsó munkálatok s a berendezések, szakszerű csoportosítások. Mint sajnálattal értesülünk, a muzeum fővédnöke, kisteleki L é v a y Henrik főrendiházi tag nagymérvű elfoglaltatása miatt a megnyitáson nem jelenhetik meg s Aradra jövetelét április hó 9-ére halasztotta. A megnyitáson az ország számos testülete és egyesülete képviseltetni fogja magát küldöttek által s így az ünnepély igen impozansnak ígérkezik.

— Uj megállóhely. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága ismét egy községet vont bele folyton és erősen terjedő vasuti hálózatába. Erre vonatkozólag a vasuti igazgatóságtól a következő értesítést vettük: Gurahoncz-Jószáshely és Almás-Alcsill állomások között fekvő 34. sz. őrháznál Bonczesd elnevezéssel megállóhelyet létesítettünk, mely ilyen személyszállító vonataink feltételeken, vagyis utasok jelentkezése esetében folyó év márczius hó 10-ik napjától fogva meg fognak állani.

— Filharmónikus estély. Az aradi filharmónia-egyesület és II. Lipót császár nevével viselő csász. és kir. 33-ik gyalogezred zenekarával ma, szombaton este a „Fehér Kereszt“ nagy termében jótékony és közművelődési czélra hangversenyt rendez. A program rendkívül változatos. Hogy többet ne említsünk, benne foglaltatik Mendelssohn-Bartholdy remek és nehéz „Walpurgis-éj“-e is, melyet az ének-, női és férfikar ad elő teljes zenekari kísérettel. Hiszszük, hogy az élvezetes estnek nagy közönsége lesz, annál is inkább, mert hasonló szabású koncert meghallgatására ritkán nyílik alkalom. A hangversenyt társas vacsora és t á n c z követi, a mi újabb jogczim az est élvezetesség és pompás hangulatúvá tételére. A hangverseny pontban fél 8 órakor kezdődik meg s műsora a következőkből áll:

1. W a g n e r R. A „Mesterdalnokok“ című dalmű nyitánya teljes zenekarral.

2. K e r t a y Ede. Magándal, teljes zenekarkísérettel, éneklő: S z e g á l Gabriella k. a. porosz kir. advari énekesnő.

3. E r k e l Ferencz. Hattyudal „Hunyady László“ dalműből, teljes zenekarral.

4. M e n d e l s s o h n - B a r t h o l d y. „Az első Walpurgis-éj“ (Ballada, Goethétől), fordította Jankó József, magán-ének, női és férfikar, teljes zenekarral.

Magán szövegek:

Egy ifju Heller Mór.
Egy nő a népből Kövér Mártha.
Egy druid Institoris Kálmán.
Második druid Buja Sándor.

— A kórházi tisztviselők fizetésemelése. Aradmegye közkórházi bizottsága tegnap délután 4 órakor S z a t h m á r y Gyula alispán elnökléte alatt tartott ülésében tárgyalta a kórházi tisztviselők fizetésemelés iránti kérvényét. A bizottság utasította a közkórház igazgatóságát, hogy e tárgyban részletes tervezet mutasson be, a melyet majd felvesz az 1894. évi kórházi előirányzatba s azzal kapcsolatban pártoló felterjesztést fog intézni a belügyminiszterhez.

— Az aradi kulturmérnökség főnöke. A földművelési miniszter az Aradon létesítendő IX-ik kerületi kulturmérnöki hivatal vezetésével T o m k a Emil kulturfőmérnököt biztalmeg, a ki eddig a VI-ik kerületi kulturmérnöki hivatalt — melyhez Arad is tartozott — vezette.

— Az aradmegyei jegyzők nyugdíjintézetének választmánya e hó 31-én délelőtt 10 órakor a megyeházán K o t z ó Károly elnökléte alatt ülésezni fog.

— A megyei lovassági laktanya építése serényen folyik. A laktanyaépítő bizottság tegnap S z a t h m á r y Gyula alispánnal élén helyszíni szemlét tartott s megtekintette az építkezés menetét.

— Egyházi kinevezés. P e p o v i t s Nikanor temesvári gör. kel. püspök az elhalálozás által megüresedett a r a d i főesperesség ideiglenes adminisztratorává N o v a k o v i t s János nagyikindai gör. kel. lelkészt nevezte ki. A kinevezés érdemest ér, s Arad meg lehet elégedve, mert Novakovits Jánosban nemcsak művelt, lelkészt. de egyúttal türelmes és hazafias gondolkozású polgárt is nyer, kinek előmeneteléhez szívesen gratulálunk.

— Mikor a bíró ur mulat. B a t t o n y á n felváltva szoktak egyszer magyar, egyszer pedig szerb bírót választani, 3—3 évre. Ez évben magyar bírót választására került volna a sor, de ismét szerb kezébe jutott a bírói pálcza s így a háromnegyed részben magyar ajkúak által lakott városban 6 év alatt egyszer

lesz magyar bíró. Az új bíró meg is hálálta a magyarok szívességét. Már a február hó 28-án tartott jegyzőválasztás alkalmával teljes erejéből izgatott a magyarság ellen, de márczius 5-én kissé besorozott fejével nyíltan kimutatta érzelmeit a polgári olvasó-egylet közönsége előtt. Valószínűleg eszébe jutott neki a jegyzőválasztás, melyen a szerb jelölt megbukott és a feletti elkeseredésében teljes tüdőből oda kiáltott a cigánynak:

— Azt a nótát huzd, hogy „Mikor a magyart a kasztófára viszik...”

A jelenlevő magyarság nem akart botrányt, sem nemzetiségi hecczet provokálni, éppen azért szó és tett nélkül, de megvetéssel nézte, hogy mulat a bíró ur.

Ezt az épületes dolgot írják lapunknak Battonyáról és még többet is, miket azonban még jobbnak láttunk meg sem írni. Elég ez az egy tény maga, hogy a bírót felettes hatósága felelősségre vonja és példásan megbüntesse hozzá nem méltó viselkedéséért, melynek már is akadt utánczója. A hirt — miután nem rendes battonyai levelezőnkől kaptuk — fenntartással közöljük, daczára annak, hogy a hír beküldője kész annak minden szaváért a felelősséget elvállalni. Kívánjuk azonban, hogy az értesülés téves legyen és hiteles czáfolat mutassa ki, hogy a fajta magyarfaló és nemzetiségi izgató nincs a szomszéd törvényhatóság egyik legnagyobb községe előjáróságának élére állítva.

— A „kereskedő ifjak közművelődési köre” által vasárnap, f. hó 12-én a „Vas szálló” dísztermében rendezendő hangverseny iránt nagy érdeklődés tanúsított. Az ügybuzgó rendezőségnek sikerült oly érdekes műsort összeállítani, mely fényes sikerrel kecsegtet. — A közreműködők közül felemlítjük: Harasztly Hermin, Flesch Bertha, Kövessy Iványi Mariska urnöket, Nitsch Adolf, Mayer Ede, Schreyer Harry és Kövessy Albert urakat. A részletes műsort holnapi számunkban közöljük. Helyarák támlaszék 80 kr, kórszék 60 kr-ban állapították meg. Egyleti tagok kedvezményjegyeiket Weinberger János egyl. pénztárosnál válthatják ki. Belépti jegyek előre válthatók: ifj. Klein Mór, Weinberger János, Kell Manó, Barth Lajos (Neuman palota), Löwinger Gyula és Kilényi urak üzleteiben.

— Községi tisztújítás. Galsán — írja levelezőnk — f. hó 9-én ment végbe a községi tisztújítás Kabdebó Kálmán járási főszolgabíró elnöklété alatt és nagy érdeklődés mellett. A bírói állásra tizen folyamodtak, kik közül a főszolgabíró törvényadta jogánál fogva Nyuka Juont, Kubonesik Mihályt és Pojnár Tódort kandidálta. Ez utóbbi szavazás közben visszalépett. Bíróvá Nyuka Juont választották meg 90 szavazattal, adószedővé Petrán Györgyöt, esküdtekké Sztanka Györgyöt és Benye Györgyöt. A bíróválasztás ellen felebbezést jelentettek be, egyébként a választás a legnagyobb rendben folyt le és ért véget.

— Egy pénztárat jótékonyága. Az aradi első takarékpénztár 1893. évi márczius 5-én megtartott közgyűlése által közhasznú és jótékony célokra 700 frtot szavazott meg, mely összeget az igazgatóság következőleg osztotta fel. Baross Gábor szobrára 100 frt, az aradi polgári jótékony egyletnek 50 frt, az aradi polgári jótékony nőegyletnek 50 frt, aradi izraelita jótékony egyletnek 50 frt, aradi izraelita jótékony nőegyletnek 50 frt, aradi izraelita jótékony nőegyletnek 50 frt, aradi honvédegyeletnek 40 frt, a szabadságharczi ereklyék országos muzeumának 30 frt, az aradi vörös kereszt egyletnek 30 frt, az aradi polgári tüzoltó karnak 30 frt, a főgymnázium és reáliskolai szegény tanulók alapjának 30 frt, az evangélikusok iskolai alapjának 30 frt, a romániskola szegény tanulóknak 20 frt, az aradi zenekedvelők egyletének 20 frt, a kereskedő ifjak betegsegélyző egyletének 20 forintot, az iparos ifjak betegsegélyző egyletének 20 frt, az aradi fa- és fémipari iskolának 20 frt,

első aradi betegsegélyző és temetkezési egyletnek 20 frt, az aradi kerületi betegsegélyző pénztárnak 20 frt, a városi szegények házában lévőeknek 20 frt.

— Hányan születtek tavaly? Aradváros területén 1892. évben 757 fi és 671. nő, összesen tehát 1418 lélek született.

— Ujjonczos a pécskai járásban. Pécskán ma és holnap állítják mérték alá a járás hadköteleseit. A sorozásra Szathmáry Gyula alispán ma reggel kiutazott és polgári részről elnökölni fog.

— Gyermekehely. Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő engedélye alapján Horváth Jánosné az Ujterem-utca 12. sz. házában gyermekehelyet létesített.

— Hogy volt! Bizony-bizony nagyon rosszul volt, már hogy az időjárás, mely a tegnapi nappal ismét a régi kerékvágásba fordult. Már tegnapelőtt éjjel érezni lehetett a levegő hirtelen lehűlését, melynek eredménye egy gyöngye kis fagyás lett. Nem olyan erős ugyan, hogy Halifax hívei ismét felkőthették volna a zugbadobott aczélsarukat, de éppen elég rapid lefolyású arra nézve, hogy czinkét fogasson az ember orra. Egy-két tüzebbes vérű színész ugyan megeselekedte azt a merényletet, hogy elhagyván magát csábitatni a fel-felbukkanó csalóka napsugártól, kabát nélkül mérte végig az Andrássy-tér aszfaltját. No de meg is járták véle! Szél koma a nyakuk közé süvített, még pedig oly indiszkrétül, hogy csufos vereséggel kellett a küzdteret odahagyniok. Délután aztán beborult az égbolt. Nehéz, nagy foszlányokban ptyögő fellegek csüngtek alá, s szinte vártuk, hogy mikor jön a — menydörgés, az első vihar, amit oly szépen lehetne megénekelni. De a várakozás hiába volt, mert az égiháboru helyett elkezdett esni apró pihékben a — hó. Ugy látszik az Olymposon nagyon tetszik a „Hogy volt!”

— Márciusi tizenötödikét. Battonyán is fényesen készülnek megünnepelni. Mint onnét lapunknak írják, a polgári olvasó egyesület előző este bankettet rendez, melyre már eddig 120-130-an irtak alá. A kaszinó egyesület 15-én társasbédet ad.

— A „székely”-ek. Mint egy hozzánk beküldött előfizetési iv mutatja, Kézdi-Vásárhelyt „Székely Híradó” ezimen független szellemű politikai, társadalmi, tanügyi és közgazdasági, hetenkint kétszer megjelenő lapot szándékoznak megindítani. Az új lap kizárólag a székely érdekeket karolná fel, székely emberek írják a székelyek olvassák. Hát ez mind igen szép és helyes, mert a Székelyföld kétségén kívül megérdemel egy, kizárólag csak az ő érdekeit tárgyaló ujságot. De most jön a komikum. A székelyekre való erős hivatkozással fel vannak sorolva a lap munkatársai s ezek közt az allábi orsz. képviselők: Barabás Béla dr, Múlek Lajos dr, Pázmándy Dénes, Hentaller Lajos, Endrey Gyula s még egy pár, a kik köztudomás szerint valamennyien nyakas — székely legények. Vagy ha eddig nem voltak azok, most már tudni fogják a mondott előfizetési felhívásból...

— Márciusi influenza. A múlt esztendőben nagyon sok mindkét nembeli egyént meggyötört ez az unesztetikus, galád muszkabetegség. Nem szeretnők, ha ismét ellátogatna hozzánk, pedig félt, hogy lesz hozzá szerencsétlenségünk, mert már itt van nem messze tőlünk, a szomszédos megyében, s ha vasutra kap, pláne gyorsvonatra, itt teremhet öt kurta óra alatt. Egyik kiozsvári lapban olvassuk a következő influenza-hírt: Az ibolyát, meg az influenzát minden körülmények között meghozza a márczius, mint a hogy most is meghozta már, az ibolyák virulnak és azonképen az influenzás orrok is. Ennek a bámulatos tavaszi időnek foga van még, a téli álmából fölébredő föld óriási pihegése nedves párával tölti be a levegőt, melyben a tudósok szerint az influenza-bacillusok tavaszi furdót vesznek. Egyébként hiszen a márczius mindenkor a nátha hónapja volt, de — ugymondják az orvosok — hogy ezuttal imponánsan kezdett bele a márczius a náthacsinalásba, úgy hogy a páciensek száma 50-80 százalékra fölemelkedett s ezeknek háromnegyedrészre influenzában szenved.

— Sírablók. Temes-Butyinból írják lapunknak, hogy ott feltörték a báró Hille-rcsalád sírboltját és onnan nagyobb értékű ékszereket (gyűrűket, órákat, stb.) elraboltak. A csendőrség már elfogta a sírablókat és átszolgáltatta őket a bíróságnak.

— A figaró ékszerei. Husz József borbélyegény egy pár igen értékes fülbevalót kínálgatott megvételre az aradi ékszerészeknek. A dolog gyanus volt, a rendőrség Husz

letartóztatta. Kisült róla, hogy ő egy becsületes megtaláló, a ki az ékszereket — korán reggel borotválni menvén — az Atzél Péter utczában találta. Az ékszerek jogos tulajdonosát Nyáry Béla alkapitány most keresi.

— Pályázatok. A nagy-szebeni m. kir. pénzügyigazgatóságnál segédhivatalnoki állás 8 h. a. — A pozsonyi m. kir. fővármihatalnál II. oszt. vármellenőri állás 2 h. a. — A deési kir. adóhivatalnál VI. oszt. adóügyi állás 2 h. a. — A nagy-szebeni kir. adóhivatalnál gyakornoki állás 2 h. a.

— Apró hírek. Lagerdorffban egy Buga Koszta nevű embert fogtak el, a ki a községben s a környéken negyvenhat kisebb-nagyobb dinamitmerényletet követett el. — Somogy-Uzsonpán (Biharmegye) Brinzás Tógyer odaváló lakost a régi haragosai, Csór György, Brinzás Mitru és Ritz Tódor agyonütötték. A gyilkosokat elfogták.

Színház.

A színház műsora:

Márczius 11. (Szombat) Pry Pál vigjáték; Kövessy Albert harmadik vendégfellépte.

Márczius 12. (Vasárnap) Délután A két árva, szimű; este A szultán, operette.

— Stern Izsák czimszerepében kacagtatta meg az este a nálunk időző vendég Kövessy Albert a közönséget. A meglehetősen lejáratos, csekély értékű német darabot egész élvezhetővé tette pompás, egészséges humorával, melyet az este leginkább az jellemzett, hogy természetes volt ő, ment minden hatásvadászattól. Kupláját, játékát folyton tapsolták. A keret elég jó volt, a szerepnemtudás Csataáron (Hajnalosi) kívül általános.

— Színházi hírek. Ma Kövessy Albert 3-ik és utolsó előtti vendégfellépteül Pry Pál, a kotnyeles, kitünő angol vigjáték adatik. Hétfőn Kövessy Albert bucsu fellépte és jutalomjátékaul Fehérrózsák, kitünő új bohózat megy itt először, mely a fővárosi színházban igen gyakran adatott.

— Vedress a központban. (Távirat.) Vedress Gyulát az aradi színtársulat művezető-rendezőjét az országos színészegyesület titkárává választották meg, hét pályázó közül.

— A magyar királyi opera a vidéken. A színész-kongresszus alkalmatosságából a fővárosban időző vidéki színigazgatók testületileg tisztelegtek gróf Zichy Géza intendánsnál az operaházban. Az intendáns megígérte, hogy az operaház fiatalabb tagjait a vidéki jobb társulatokhoz gyakorlatra fogja beosztani, hogy ezáltal is elősegítse az operazene művelését a nagyobb vidéki városokban. Fölkérte az igazgatókat, hogy ők maguk is beszéljék meg ezt a dolgot egymás között s aztán tegyenek neki határozott javaslatokat a módzatokra nézve. Az intendáns élénken tárgyalt a vidéki igazgatókkal s megígérte, hogy minden lehető eszközzel elő fogja segíteni a vidéki operaelőadásokat.

Törvénytörvények.

— Elnapolt végtárgyalás. Tegnapra volt kitűzve az aradi törvénytörvények előtt Rosner Testvérek 1884. évi ápril hó 3-án csődbejutott aradi cég beltárgjai ellen család bukás vádjára miatt megindított bünper végtárgyalása. A törvénytörvények a csődiratok beszerzését és szakértők meghallgatását rendelvén el, a végtárgyalást elnapolta.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 10. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Ülés végén még Okolicsányi beszélt a szélső-balról.

A vitát holnap folytatják.

A belügyminiszter vizsgálata a megyéknél.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) A belügyminiszter saját közegeivel megvizsgálta az összes megyék pénztárkezelését. Eddig három vármegyében, és pe-

dig: U g o c s á b a n rendtelenségek olytán fegyelmi eljárást indítottak az alispán, főszámvevő és pénztárnok ellen; L i p t ó b a n csak kezelési rendtelenségek; B á c s b a n mindent rendben találtak.

Jókai jubileuma.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.) J ó k a i jubileumát a kiküldött bizottság úgy tervezi október valamelyik két napjára, hogy nemzeti alapítvány létesítsék a törvényhozás és megyék útján J ó k a i nevére, kamatai fölött életében J ó k a i rendelkezik, azon túl az irodalmi társaságok által kijelentendő szép irodalmi írók és költők. E r e k l y e g y ü j t e m é n y n e k megalapítása egyelőre Jókai és Petőfi tárgyaival. Az ország összes iskoláiban J ó k a i - ü n n e p é l y e k Jókai apróbb műveinek kiosztásával. K ö r m e n e t az Andrássy-uton Jókai lakására, ott asszonyok virágot és festményeket nyújtanak át az ország szebb tájairól. Z á r - ü l é s felolvasásokkal és ajándékok átnyújtásával. Védnök J ó z s e f f ö h e r c z e g.

Herczegh Ferencz sikere.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.) A D o l o v a i n á b o b b a j a a nemzeti színházban rendkívüli sikert aratott. A siker felvonásonként fokozódott. A szerzőt a zsufolt ház 5—6-szor, valóságos tapsviharral hívta lámpák elé felvonások végén, nemkülönben a szereplőket: N á d a y t, C s i l l a g Terézt, Z i l a h y t és T ö r ö k Irmát.

A szövetkezetek ügye.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.) A pénzügyminiszter elnöklete alatt szaktanácskozás kezdődött a szövetkezetek rendezése ügyében. Alapeszme a szövetkezetek k ö z p o n t i e g y e s ü l e t é t megalakítani.

Az állami anyakönyvek vezetői.

Bécs, márczius 10. (Saj. tud. távirata.) A P. C. szerint az állami anyakönyvvezetőknek a kész javaslat szerint törvényes kvalifikációval bíró egyéneket szándékozik kinevezni a kormány, mindenféle papok kizárásával.

Zavaros választások.

Belgrád, márczius 10. (Saj. tud. táv.) Eddig kilencz községben voltak nagyobb választások, z a z a r g á s v o l t m i n d e n ü t t. A katonaság helyreállította a rendet.

A nihilisták keze.

London, márcz. 10. (Saj. tud. távirata.) S z e r e m e t y e v tábornokot, a csár testőrségének parancsnokát, a nihilisták megmérgezett keztyűvel m e g ö l t é k.

Közgazdaság.

— Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi márcz. hó 9. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 50—52 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 50—54 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 55—55.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 53—54 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 50—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 50—52 krig. Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 50—52 krig. — Könyű (pkint 220 klgr. terjedő sulyban) 49—50 krig. — Szerbiai: Nehéz

(pkint 260 kilogron felüli sulyban) 50—51 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 50—51 krig. — Könyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 49—51 krig. S e r t é s l é t s z á m: 1893. márcz. hó 7-én volt készlet 116,656 darab 1893. márcz. 8-án felhajtott: 1064 db. 1893. márcz. 8-án elszállított: 897 db. 1893. márcz. 9-én maradt készletben 116,823 drb. — A h i z o t t s e r t é s ü z l e t i r á n y z a t a: l a n y h a.

Szeszüzlet.

— Márczius 10. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kioszinyban 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. — Budapest, márczius 10. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irányzat	100 kilogramm frt	
B u z a	bánási	lanyha	7.25—7.70	
	tiszavidéki	”	7.40—7.90	
	pestvidéki	”	7.35—7.85	
	fehérmegeyi	”	7.35—7.85	
	bácskai	”	7.40—7.90	
észak-magyarországi	”	—	—	
R o z s	—	csend.	6.25—6.40	
Á r p a	takarmány	osend.	4.90—5.20	
	égetni való	”	5.35—5.80	
Z a b	—	”	6.10—7.30	
T e n g e r i	bánási	szilárd	5.60—5.90	
	másnémi	”	4.75—4.75	
K á p o z t a - r e p o z e	—	szilárd	4.65—4.70	
K ö l e s	—	szilárd	4.40—4.60	
S a j t a g a n a h a t r i f f e	B u z a	tavasza	osend.	7.46—7.48
	—	junius 1894	”	7.32—7.34
	—	őszre	”	—
T e n g e r i	május-junius 1894	lanyha	—	
—	szept-október 1893	”	4.66—4.68	
Z a b	Budapest sz. tavasza	csend.	—	
	Budapest sz. őszre	”	5.58—5.60	
K á p o z t a - r e p o z e	aug.-szeptember 1893	csend.	11.85—11.95	

REGÉNY-CSARNOK.

Z Á T O N Y O K.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —

[39] M a d z s a r G u s t á v.

Smidt nagyon ügyesen fordította a beszédét Petroliaira, az új telepítvényre; neki holnap ott dolga lesz.

— Derék ember lehet ez a Weltz ur?

— Derék? Szemtelen szerecsnéje van — fakadt ki Patrik. Ostoba szerencse! Ide jön rongyosan, mint egy csavargó, egy csomó pénzzel a zsebében; az ördög tudta honnan vette; nem tiszta ez a dolog, ha az ember látta ezt a ficzkót.

— Ön látta? Olyan rongyosan? Hol? — kérdé Henry, a ki emberére talált.

— No, hol láthattam volna! Peoriában Williamnál. Éppen kelet felől jött, mint egy csavargó, mint egy gazember —

Taylor arca vörös lett a dühtől, visszaemlékezett hajdani vereségére.

— Miért jött mint valami csavargó, ha egy csomó pénz volt a zsebében? — kérdé Henry, teljes közömböséget színelve.

— Hisz ez az, azért mondom, hogy a dolog nem tiszta. Később valami hajótörésről vagy ilyesféléről fecsegett az embereknek! Gyanus dolog, ismerjük már az ilyeneket.

— Igazán hajótörésről? Mikor volt az?

Henry azon fáradozott, hogy a véletlen által ne zavartassa meg itéletét.

— Mikor? Igen, mikor?

Patrik hasztalanan gondolkodott.

— Négy évvel ezelőtt, annyi ideje lehet, hogy a birtokot megvette — mondá egyik a társaságból.

Patrik nem figyelt oda, gonosz mérgében fejét rázta és nevetett.

— Ostoba dolog — ostoba, hogyan jutott ez a ficzkó Crosby-Ranchhoz. Sejtelve, fogalma sem volt semmiről, mindenféle ostobaságot fecsegett össze-vissza. Na, azt el kell mesélnem. Ugyanaz este volt Williamnál, alig

szagolt még be, mikor éppen — Crosby-Ranch akkor a miénk volt, még a miénk volt, ha atyám olyan — az ördög vigye el —

Egy pohár rumot öntött le.

— Véletlenül Crosby Bettyről beszéltek, Crosbynek a lányáról, a kiről a birtokot elnevezték; az öreget lelötte a szolgálja és kirabolta, erről a historiáról már hallottak bizonyosan.

— A hirtok egész vételára füstbe ment, a mint atyád Peoriában Crosbynek kifizette. Nem úgy van? — jegyzé meg egy másik. Elfogták a szolgát.

— Ugyan! Kit fognak el mi nálunk? De hadd beszéljem el. Ostoba dolog! Aztán azt mondják, hogy derék ember! Tehát Crosby Bettyről beszéltek, a kit atyám könyörületességéből ez eset után, mint gazdaasszonyt vett házához. Ördögös személy, arczatlan, szemtelen. Az öreg egészen belebolondult — na, én ki nem állhattam — mit is mondtam csak? Na hiszen ismertek, mit mondhattam volna —

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Battonyára. Mint mai lapunkból láthatja, kívánságának eleget tettünk. Nevét titokban tartjuk, de a felelősség, a mintjelezte, önre hárulunk — Gárdonyi G. (Budapest.) Megkaptuk, köszönjük. A levél utolsó passzusának mi is igazat adunk.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet
157. szám.

Havibérlet
12. szám.

Szombaton, 1893. évi márczius hó 11-én:

K ö v e s s y A l b e r t u r
harmadik vendégfellépte.

P r y P á l,
a kotnyeles.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: John Ponle. Angolból fordította: Csiky Gergely.

SZEMÉLYEK:

Harrdy, ezredes Szepesi.
Harrdy Frank Góth.
Witherton Csátár.
Willis, unokaöccse (valódi neve Sonners) Kassay.
Stanley Takács.
Harri, fia Bónis.
Pry Pál Kövessy A.
Doubledott, fogadós Hajdu.
Simon, Harrdy szolgálatában Nyilassy.
Eliz Arányi B.
Marianna Takács J.
Sutlene Czirik R.
Phebe, szobaleánya Tárnoki G.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyilttér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9 $\frac{1}{2}$ frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 $\frac{1}{2}$ % kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

SANTAL-CAPSELN von MIDY

A mindenféle titkos, nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ez előtt oly általános közkedveltségben részesült Copaiwa-balzsam, ma már alig jön használatba részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomorbajok miatt melyet használata okoz.

A Midy ur által feltalált: tiszta, lepárolt Santal-szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonság egyikével sem, s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is anélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segítése nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 tokcokkával 2 frt 10 kr. 9 5-12

Raktárhelyiség Páris: 8. Rue Vivienne.

Kapható:

RING LAJOS

„Agyalhoz“ ozimzett gyógyszerárán Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

„Nincs többé köhögés!“

Mell- és tüdőbaj ellen.
Dr. med. FAYKISS
Szepesi Kárpáti
növénykivonata.

1 üveg ára haszn. utasítással 75 kr. CZUKORKA 1 dobozzal 35 kr., 1 csomag 20 kr. THEA 1 csomaggal 50 kr., kis 25 kr. Tizenöt év óta legjobb eredménnyel használták köhögés, rekedtség, katarus, hökhurut, nátház (influenza) szűk-mellűség, tüdő-gyulladás stb. ellen. Eredetiben kapható Faykiss József „nagy Kristóf“-hoz czimzett gyógyszerárán Budapesten, továbbá Török József gyógyszerárán, király-utca 12. Aradon: Schäffer Adolf és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál. 100 7-10

Postal megrendelések azonnal eszközöltnak.

20,409 | 43.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény

III. pótlék életbeléptetése a m. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi díjszabáshoz (II. rész).

A magy. kir. államvasutak vonalain 1892. évi február hó 1-től érvényes helyi árudíjszabáshoz (II. rész.) 1893. évi április hó 1-én a III. pótlék lép hatályba.

Ezen pótlék egyes határozmányok és kivételes díjszabások módosítását, illetve kiegészítését — így különösen a Budapest-ferencváros állomás áru forgalmi korlátozására, a capragi „Sziiszeki tárházak“ által feiadott vagy oda rendelt küldemények díjszámítására, a Fiuméba vagy Fiuméből szállítandó áruk csak a flumei kikötő vám és szabad területén való kezelésére, a flumei Delta-fatelepep használatára, és a flumei vámraktárban ellátandó vámhordári szolgálatra vonatkozó, valamint az I. és VIII. kivételes díjszabásokban az azoknak alkalmazására nézve foglalt határozmányok megváltoztatását, illetve kiegészítését — továbbá határozmányok felvételét expresszárak szállítására nézve, végül a forgalomnak a budapesti pályaudvarokon való arányosabb megosztása és akadálytalan lebonyolítása érdekében gyorsárakra nézve 100 kilogramonként 6 kr teherárakra nézve 100 kg. kilogramonként 3 kr pótlék életbeléptetését Budapest, Angyalföld, Budapest-Lipótváros, Budapest nyugoti pályaudvar, és Rákos rendező pályaudvar állomásoknak a Rákoson át irányító állomásokkal, vagy is a rákos-hatvanrutkai, fülek-miskolczi, hatvan-miskolcz-kassai vonalak és ezen vonalak szárnyvonalainak, továbbá a rákos-ujszászi, ujszász-hatvani, miskolcz-sátoralja ujhely-csap-tisza-ujlaki, szerencs-nyiregyházi (kir), kassa-sátoralja-ujhelyi, legénye-mihályi-irdvány országhatárai, csap-ungvári és bátyu-beszkid országhatári vonalak állomásaival való forgalmában, s ezzel kapcsolatban a vonatkozó díjszabási határozmányok megfelelő megváltoztatását, illetőleg a fent nevezett négy budapesti állomásra nézve az eddig fennállott, valamint ezuttal életbeléptetett pótlék beszámításával felállított új állomási díjszabást tartalmazza.

Ezen pótlék a m. kir. államvasutak igazgatóságának díjszabási osztályában, valamint nagyobb állomásain példányonként 30 kr-ért legközelebb megszerezhető.

Budapest, 1893. február hó 15-én.

130. 3-3.

Az igazgatóság.

2446-893. sz.

121 1-3

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv-cz. 39. §-a értelmében a f. évi I. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönböztetve a régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, visszabályozási költség, hadmentességi-díj és út-adó tartozásait azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi I. adórészlet pedig márczius hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a I. adórészletre nézve február hó 24-től kezdve a zálogolás fog megjelteni, s a mennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi-díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1893 február hó 15.

A városi tanács.

25,201 | 93 szám.

M. kir. államvasutak

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alóli igazgatósága az 1893. év folyamán összegyűlt és nélkülözhetővé váló különböző ócska anyagokat (sinek és fémmemek kivételével) értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet. Az átengedett anyagok átvétele és eltávolítása tekintetében az alább idézett feltételek irányadók, de a folyó évi november végéig összegyűlendő anyagok feltétlenül december hó 25-ike előtt, a december hóban összegyűlendő pedig a következő év január hó 25-ig átveendő s eltávolítandók.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrássy-ut 73. II. em. 43. ajtó) a következő czimzéssel: „Ajánlat ócska anyagok megvételére 15,201/93 számhoz“ 1893. márczius hó 10-ik napjának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 129,381/91 szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtarunknál példányonként 15 krral megszerezhetőek. Az ócska anyagok részletes kimutatása anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban kapható.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt mennyiség és az ezért felajánlott egység ár szerint kiszámított értékösszeg 50⁰-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál letendő.

Bánatpénz vagy a fentidézett aláirt feltételek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, valamint pótló ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, ugyszintén olyanok sem, melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő cég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad ezt: tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségre szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenttartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt tekintett nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1893. január hóban.

115. 3-3.

Az igazgatóság.

„VICTORIA“

takarék és hitelintézet mint részvény-társaság Aradon.

MEGHIVÁS

az intézet alapszabályainak 17. §-a értelmében az intézet helyiségében Aradon, [Deák Ferencz-utca 8. sz. a.]

1893. évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor

megtartandó

V-ik évi rendes közgyűlésre

a t. részvényes urak ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1892. évi zármérleg.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztása.
4. Két igazgatósági tagnak a megválasztása.
5. Két felügyelő-bizottsági tagnak a megválasztása.
6. Az alaptőke felemelése.
7. Az alapszabályok módosítása.
8. Fióktelepek felállítása.
9. Egy intézeti ház megvétele esetleg felépíttetése.
10. A jelenléti jegyek értékének meghatározása.

A személyesen vagy meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni óhajtó t. részvényesek ezennel felkéretnek, miszerint részvényeiket, esetleg megbízásaikat az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg legalább is 24 órával az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Kelt Aradon, 1893. márczius 9-én.

Az igazgatóság.

